

گفت‌وگو با مرتضی کهزادی طراح گریم فیلم ضد؛

با بازیگران ضد، به ۴۰ سال قبل برگشتیم

مرتضی کهزادی طراح گریم سینما و تلویزیون ایران است. او طراح و مجری گریم آثار متعددی همچون سریال پایتخت ۵، سریال سرزمین کهن، سینمایی محیا، سینمایی انتهای خیابان هشتم، شهرزاد (فصل دوم) و... بوده است. کهزادی همچنین طراح گریم فیلم سینمایی «ضد» بوده که با این فیلم نامزد سیمرغ بلورین بهترین چهره‌پردازی جشنواره فجر ۴۰ شد. او درباره طراحی گریم این فیلم گفت: اسناد و مدارک فیلم «ضد» فیلم و عکس‌های مربوط به آن دوره بود که ما صددرصد به استناد آن کار کردیم اما شبیه‌سازی نکردیم. گفتگو با این طراح گریم را در ادامه می‌خوانید.

دهند. البته ما درباره گریم‌های زیبایی صحبت نمی‌کنیم، موضوع ما شخصیت‌پردازی است. طراح گریم باید در گریم شخصیت‌پردازی نظر قطعی بدهد اما در کنار این موضوع باید توجه داشته باشیم که اگر بازیگر از گریم راضی نباشد و جلوی دوربین برود، نمی‌تواند بازی خوبی ارائه دهد. من نظریه‌ی دیگر را واجب می‌دانم و معتقدم باید با بازیگر تعامل داشت که از طریق چهره‌پردازی مطلوبش بازی بهتری ارائه دهد. من در این زمینه با تمام بازیگران «ضد» تعامل خوبی داشتم.

از چالش‌های خود در پروژه «ضد» برایمان بگویید. زمانی که فیلم‌نامه «ضد» را خواندم احساس نکردم چالش برانگیز است اما پس از وارد شدن به اتاق گریم و شروع تست‌زنی، جذابیت گریم‌های کاربرایم بیشتر شد. بزرگترین چالش من این بود که «ضد»، اولین فیلم من در دوره تاریخی دهه ۶۰ بود. همچنین دومین چالش من، شبیه‌سازی شخصی مانند شهید بهشتی بود؛ شباهت گریم باید به حداکثر می‌رسید. در نهایت خوشبختانه کاندید سیمرغ بلورین هم شدم و از این چالش‌ها جان سالم به دربردم.

در کارهای تاریخی طراح گریم نقش غیرقابل انکاری دارد. آیا برای طراحی در فیلم «ضد» از اسناد و مدارک خاصی بهره‌جسته یا تخیلی بوده‌اند؟ اسناد و مدارک فیلم «ضد» فیلم و عکس‌های مربوط به آن دوره بود که ما صددرصد به اسناد آن کار کردیم اما شبیه‌سازی نکردیم. ما شخصیت «سعید» را از هیچ‌جا کپی و تلاش نکردیم شبیه چهره واقعی کسی باشد. اما دو شخصیت محمدرضا کلاهی و شهید بهشتی را صد درصد از روی عکس‌ها اسناد کردیم. مشکل اساسی ما در گریم محمدرضا کلاهی این بود که به جز یک فریم هیچ عکس دیگری از او وجود نداشت. این مشکل اساسی من در بحث شبیه‌سازی محمدرضا کلاهی بود و به اسناد همان عکس نامطلوب، گریمش را انجام دادم. اما با توجه به عکس و فیلم‌های زیاد شهید بهشتی، تمام سعی خودم را کردم تا بازیگر را شبیه به ایشان در بیاورم.

در ابتدای راه همکاری با امیرعباس ربیعی در «ضد»، فکر می‌کردم راه سختی را در پیش دارم و با او به مشکل می‌خورم چراکه شنیده بودم کارگردان سخت‌گیری است. اما در نهایت به این نتیجه رسیدم که یکی از راحت‌ترین کارگردانانی بود که با او همکاری داشتم. من تمام تست گریم شخصیت‌های اصلی و فرعی را در سه جلسه پیش تولید انجام دادم و نتیجه مطلوب را هم گرفتم

راه همکاری با امیرعباس ربیعی در «ضد»، فکر می‌کردم راه سختی را در پیش دارم و با او به مشکل می‌خورم چراکه شنیده بودم کارگردان سخت‌گیری است. اما در نهایت به این نتیجه رسیدم که یکی از راحت‌ترین کارگردانانی بود که با او همکاری داشتم. من تمام تست گریم شخصیت‌های اصلی و فرعی را در سه جلسه پیش تولید انجام دادم و نتیجه مطلوب را هم گرفتم.

تعامل شما با بازیگر به چه صورت بوده است؟ این حق طبیعی بازیگران است که درباره گریم شان نظر

به عنوان سوال اول لطفاً بگویید چگونه به طراحی نهایی برای شخصیت‌ها و چهره آن‌ها رسیدید؟ پس از خواندن فیلم‌نامه «ضد» کاملاً متوجه شدم که با یک کار دهه هشتی و تاریخی روبه‌رو هستم. در حقیقت اساس کار بر این بود که ما ۴۰ سال قبل را به تصویر بکشیم و مجبور بودیم که تیپ و چهره را به سمت آن دوره ببریم. در «ضد» دو تیپ اصلی وجود دارد؛ گروهک منافقین و گروه حزب‌اللهی‌های انقلابی، که هر کدام تیپ خاص خود را دارند. من بر اساس چهره بازیگران چند ایده به امیرعباس ربیعی کارگردان ارائه دادم و او هم نظراتش را بیان کرد. در نهایت با نظر خود بازیگران به نتیجه نهایی رسیدیم، چرا که بازیگر باید با چهره مطلوب و راحت جلو دوربین برود.

به عنوان چهره‌پرداز تا چه اندازه مبتنی بر متن و چه اندازه مبتنی بر سلیقه عمل می‌کنید؟ نظر شخصی من این است که فیلم‌نامه، ۳۰ درصد ماجرا و ۷۰ درصد باقی‌مانده سلیقه شخصی است؛ البته سلیقه‌ای که مبتنی بر شرایط و دوره فیلم‌نامه باشد و همچنین به چهره بازیگر نبیند. در «ضد» ما مجبور بودیم چهره‌ها را به سمت دهه ۶۰ ببریم.

طبق تجربه من، کارگردان در زمان شبیه‌سازی از طراح گریم کمک می‌خواهد. من چندین تجربه شبیه‌سازی داشتم و در آن پروژه‌ها به کارگردان کمک کردم. در ابتدای